



ефект от промените на цените да се използват за тегла базисните равнища на натуралните количества q_{i0} , а във факторния индекс I_q за нетния ефект от промените на натуралните количества q_i - базисните равнища на цените p_{i0} . Към факторните индекси за нетните ефекти $I_{p(q0)}$ и $I_{q(p0)}$ се прибавя и трети индекс $I_{str(i_p, i_q)}$, който измервал влиянието на едновременната неравномерност в изменението на двата фактора (Гатев и други, 1995).

С подобни опити за еднозначни решения не мога да се съглася. Първо, задачата на индексния анализ е много ясна и точно определена: да се обясни относителната промяна на стойностната маса на разнородната продукция най-напред с двете влияния на средното относително изменение на цените и средното относително изменение на натуралните количества на разнородните стоки. Ефектите от тези влияния в разглеждания случай на $I_p > 1$ и $I_q > 1$ са три - два нетни и един съвместен. Едва след това могат да се въведат нови субиндекси за по-нататъшен факторен анализ на тези ефекти. Прибавянето на трети индекс към произведението $I_p I_q$ означава включване на влиянието и на трети фактор, с който задачата се променя. Второто ми принципно възражение е, че предложеното измерване на нетните ефекти от проф. Гатев, може да се отнася само за част-

ния случай като разглеждания пример с $I_p > 1$ и $I_q > 1$. В общия случай, както беше отбелязано по-напред, трябва да се търсят и средните преобладаващи, но само еднопосочни относителни прирасти или намалявания на цените p_i и на натуралните количества q_i , защото отделните цени и съответните натурални количества могат да се изменят разнопосочно. Следователно предложеното измерване на нетни ефекти не може да бъде изходен модел на индексния анализ, защото може да съдържа и недопустими (несъществуващи) съвместни ефекти. Изход от това положение според мен трябва да се търси в логическата същност на третия факторен индекс. След като според проф. Гатев този индекс измерва влиянието на едновременната неравномерност в изменението на двата фактора, това влияние е също съвместно и участва в относителния съвместен ефект $\Delta I_{P_{Pq}}$ на двата фактора от адитивния анализ. По тази причина то може да се приспадне от съвместния ефект $\Delta I_{P(Pq)}$ и да се разпредели пропорционално между двата факторни индекса I_p и I_q . За целта, ако означим с X корекцията или увеличението на по-малкия индекс I_q , съответната корекция или по-голямото увеличение на по-големия индекс I_p ще бъде:

$$\frac{I_p}{I_q} X.$$